

ალექსანდრე ლორია

დრო და მონატრება

2010

1243406
ალექსანდრე ლორია 3

დრო და მონატრება

ლექსები

2010

წიგნში თავმოყრილია პოეტური ნაწარმოებების მხოლოდ ის ნაწილი, რომელიც ავტორს დღევანდელი დღისთვის, მეტ-ნაკლებად შესაფერისად მიაჩნია. ზოგი მათგანი ადრე უკვე იყო დაბეჭდილი, ზოგიც ახლა ქვეყნდება. კრებული გამოირჩევა მრავალფეროვნებით, გამოხატავს ავტორის შეხედულებებსა და გრძნობებს ცხოვრების სხვადასხვა მოვლენებთან დაკავშირებით.

რედაქტორი: დავით რობაქიძე

საგამომცემლო სახლი "ემ-პი-ჯი"

UDK-821.353.1-1

ISBN - 978-9941-0-2393-4

საქართველოს აკადემიკოსთა
ეროვნული ბიბლიოთეკა

* * *

რად დამეჩემა?

ასე მგონია, საუკუნემ გამასწრო ჩემმა,
მე კი კვლავ იქ ვარ, სადაც არის ჩემი წარსული,
გარს მახვევია ყველაფერი დროგადასული,
დამვიწყებია ბედისწერა – ჩემი მღვეელი,
ფერისცვალება, ჟამთა სვლა, თუ დრო უღმობელი...
და სინამდვილეს მოვეხუჭე თვალი მზირალი,
ასე მგონია, ყველაფერი მაინც წინ არი!

ასე მგონია, საუკუნემ გამასწრო ჩემმა!

ჩვენო საუფლო

ჩვენო დიდო საუფლოვ!

ჩვენო დიდო საუფლოვ –
საქართველო პატარავ!
თითქოს ბედად გეწერა,
ამდენ ჭირის ატანა.

ირგვლივ გერთყა ათასი
შენი მიწის მდომელი...
მაინც დარჩი ძირძველი,
მტკიცედ ფეხზე მდგომელი.

დაყოფა და ტაცება
იყო მათი ოცნება,
მაგრამ კვლავ ნათელი გცემს,
როგორც ღვთის საოცრება.

დღესაც კი აქვთ წადილი
ნგრევის ჩვენი ნებისა,
ჩვენი დამლა-დაქცევის,
ჩვენი დამონებისა.

მაგრამ თვით საქართველო
არის განუყოფელი,
ყველა კუთხე- კუნჭული,
ქალაქი თუ სოფელი...

ჩავლილია წარსული,
ჭრილობები ურჩება,
და ამ ავბეთიდობას
კვლავაც გადაურჩება!

რისთვის

თუ არ გიყვარს სამშობლო,
თუ არა თრთი მისთვის,
ქუქუ რად გიწოვია?

რისთვის,

რისთვის,

რისთვის?

თუ არ გლუნავს სიმძიმე
შენი ქვეყნის ტვირთის,
რატომ დახვალ ამ ქვეყნად?

რისთვის,

რისთვის,

რისთვის?

სული შენი წარსულის
ცოდნას თუ არ ილტვის,
როგორ გაძელ ამდენ ხანს?

რისთვის,

რისთვის,

რისთვის?

თუ არ იწვი მიწისთვის,
ამ მზისა და ცისთვის,
გაჩენილხარ ამ ქვეყნად

რისთვის,

რისთვის,

რისთვის?

ჩემო გორაკებო, მდინარეც და მდელოც,
როგორ ავიტანო, როგორ მოვიხელო!...
სურნელება შენი მიწის ყოველ ადლის,
შენი ჰაერი და შენი ზეცის მადლი

შელახულა მტრისგან ცეცხლითა და ალით,
გათელილა რუსის მძიმე ჩექმის ნალით.
ცდილობს აეფაროს თითქოს კეთილ სიოს,
მაგრამ სურს, რომ მოგსპოს, სულ მთლად დაგაქციოს.

მოდიოდა ადრე უფროსი ძმის ნიღბით,
ვითომ წუხდა შენი ბედითა და იღბლით,
დღეს გამოჩნდა, გულში რა ზრახვები ედო,
დაგინგრიოს უნდა თავანი და ერდო.

მაგრამ არ შედრკება უდრეკელი ერი,
ჩვენ გვინახავს ბევრი კარს მომდგარი მტერი,
გაგვიძლია უფრო ავბედითი წლების,
დრო მოსულა მერე ისევ განახლების.

ნუ შედრკები- ერთად იდექ, ჩემო ხალხო!
კვლავ აღორძინდება ძველი სამოსახლო!
ვერ მიიღო მტერმა ბოლომდე, რაც სურდა,
თუმც ბევრი რამ მოსპო, ბევრი განადგურდა.

ისევ ფეხზე ვდგავართ და ვიდგებით მარად,
მტრების გულსახეთქად, მოყვრის გასახარად!

2008 წ. სექტემბერი

აფხაზეთო...

აფხაზეთო, რა გზა – კვალი ირჩიე –
გადიმტერე შენი ძმა და თვისი.
აქამდე რომ თავისუფლად სუნთქავდი,
ახლა გახდი უტყვი მონა სხვისი.

თქმა არ უნდა, ყველამ კარგად იცის,
ქართულ მიწას აფხაზეთი შეენის.
სადღა არის სილაღე და სიუხვე,
სიამაყე და სახელი შენი?

შეგაცდინა გაიძვერა „მოყვარემ“,
აქამდე მას მფარველად რომ თვლიდი.
ახლა უკვე რაც ყოფილა ხომ ვხედავთ:
- ორგული და ფლიდი.

დაუბრუნდი შენს ცხოვრებას ძველებურს,
როგორაც ეს შემოქმედმა ინება!
სანამ დროა, იცან შენი მოკეთე,
სულ არ გაქრეს ქვეყნად შენი ხსენება.

ნათვრა

მომცა ერთი ფიჭვის ოდა,
ცაცხვის ხით და ეზოთი,
მობიბინე კონინდართ,
შორეული მეზობლით.

პაწაწინა ვარდის ბუჩქით,
ვაზით ხეზე გასულით,
ძველიძველი ნავთის ლამპით,
„დროით ფერგადასულით.“

...და შორეულ ტყის ნაპირას
ვერვინ მნახოს მიგნებით,
მაგიდაზე სველი დოქით,
კარადაში- წიგნებით...

მზის სხივი და სითბო მომცა,
სურნელეება ადესის.
მოვკვდე, თუკი რამ ვინატრო
უფრო უღიადესი.

დრო

მთვერი

მტვერი ყველაფერს ედება მძიმედ,
მტვერი ყველაფერს ფარავს,
ყველაფერს მიაძინებს,
არარსებითს თუ მთავარს.
დაიფარება მტვერით,
პირამიდებიც ალბათ,
მოგვეჩვენება ბევრი,
ჭეშმარიტება ყალბად.
მტვერი ყველაფერს ედება მძიმედ,
მტვერი ყველაფერს ფარავს –
ედება მტვერი სევდას თუ იმედს,
სიტყვას, აზრსა თუ კალამს,
ედება მტვერი სიყვარულს ფაქიზს,
მთებსაც ედება მტვერი,
ყველაფერს ქვეყნად მტკრის ფერი აზის –
ყველა სულდგმულის მტერი.
მტვერი ედება ყველაფერს, ყველას,
ცოცხალ თუ უძრავ საგანს,
დრო ულმოობელი, ყველაფერს ცელავს –
მტვერი აფარებს საბანს.
მტვერი სიკვდილის ზარის მრეკავი
და მიძინება მხოლოდ,
არის ყველაფრის გადამლექავი,
ყველას თავი და ბოლო.
მტვერი ყველაფერს ედება მძიმედ,
მტვერი ყველაფერს ფარავს,
ყველაფერს მიაძინებს,
არარსებითს თუ მთავარს!

დასრულდება ზღაპარი

საცა არის ისევ მოვა მწუხარე,
გაცვეთილი ზამთრის რუხი საფარი,
დადუმდება ჩვენი გული მქუხარე,
დასრულდება ზღაპარი!

აღარ ივლის თეთრი აფრით ოცნება,
აღიგვება ყვავილები ნაყარი,
ლურჯი ფიქრი რა ტყულად მოცდება,
დასრულდება ზღაპარი!

უბოლოო, გრძელი, ცივი ღამენი
და გრძნობები სუსხისაგან ნათარი,
აიმღვრევა, როგორც ავი რამენი,
დასრულდება ზღაპარი!

ვერ გიშველის სასოება და ლოცვა,
როს ჩაქრება იგი გრძნობა ნაპარი,
როს დატკნება ყველაფერი, და როცა
დასრულდება ზღაპარი!...

არა უშავს რა

არა უშავს რა, არა უშავს რა.
ყველაფერს თვისი აქვს საზღაური.
ყველა გადივლის თავის მწვერვალებს,
დაუდუმდება გულის ხმაური...
ყველას თავისი აქვს საზღაური.

თუ ვინმე ფიქრობს, მისი ცხოვრება –
აქაფებული ტალღა ზღვაური,
მუდამ იბორგებს ასე მშფოთვარედ,
ასე ლამაზი და უცნაური...
ცდება, ყველაფერს აქვს საზღაური.

მოგვეკითხება ყველა ნაბიჯი,
ყველა სიტყბო და დღესასწაული
და რაც არასდროს არ შეგიგრძენია,
გახდება იგი დღეს საცნაური...
ყველაფერს თვისი აქვს საზღაური.

არა უშავრს რა, არა უშავს რა,
ცხოვრება გართობს აურზაურით,
მაგრამ დრო შოვა, მოგთხოვს განკითხვას,
თავის საზომით და საწყაულით...
ყველაფერს თვისი აქვს საზღაური.

სადაც ერთი...

წარსულს მე არ მივტირი,
სანატრი იქ რა არის!...
ოღონდ ვნატრობ იმ ტირიფს,
სადაც ლურჯი ცა არის...

სადაც იხავერდება ხავსი –
ნამის დობილი,
სადაც გული ვერ დგება
სიყვარულს მინდობილი.

სადაც წყაროს ნაპირას
დაღვრემილი ტოტები
შემოხვევას გიპირებს,
ჭალას გადმოხოტებით.

სადაც არის ფარული,
ადგილები ჩეროთა,
სადაც მე სიყვარულის,
მართლა რაღაც მჭეროდა.

სადაც სითბო უგრძვნია
გულს, ოცნებაც შეღირსა,
სადაც ერთი კუნძია,
გაპობილი მეხისა!

მახსოვს ძველი ბათუმი
დაბალ-დაბალ სახლებით,
თავსხმა წვიმით, მხურვალე მზით,
ძველებით თუ ახლებით.
მოლალანე დუქნებით,
სურნელებით ყავისა,
მოხუცების მონათხრობით –
ერთ დროს რაც ვიყავითა.
სწორი, ფართო ქუჩებით,
მართლაც რომ ღირს ფასად ის,
სიმრუდეთა უჩვევი –
კლასიციკლურ ფასადით.
მოკირწყლული ეზოთი,
ალაყაფის კარითა,
იზაბელას ხეივანით
და პალმების ჯარითა.
მოჩოჩქოლე ბაზრის დილით,
მწვანელით და თევზითა –
ყველაფერი, რაც კი სოფელს
ლამით ჩამოეზიდა.
დილის სწრაფი შარი-შურით,
სკოლის გაბმულ ზარითა,
მუდამ გულმკერდგაღელელი,
ფანჯრითა თუ კარითა.
ლამის ნაზი სილუეტით,
მბჟუტავ ფანრის შუქითა –
გაქრა ძველი იდილია,
ახალს ხელს რომ უშლიდა.

ეჰ, სადღაა ბათუმის,
ძველის-ძველი სახლები!...
მათაც გაჰკრა მძიმე ფრთა
ტალღამ გამოახლების.
აღარც გასაჭირია
და ცხოვრების სიძნელე,
მაგრამ აღარც წარსულის
საამური სიძველე.
აღარც ცხენთა ფლოქვის ხმა,
მეეტლეთა „ხაბარდა“...
მასთან ერთად ყველაფერი
უკვე წარსულს ჩაბარდა.

იყო და არა იყო რა!

(ჩემს დას – ადას)

იყო –
არა იყო რა!..
იყო დიდი ზღაპარი...
რაც იყო და რაც არა,
დღეს უკვე ის არ არი.

იყო დიდი ოჯახი,
აღვსებული ხალისით,
სულ მეგონა, არვის ჰქონდა
მწარე შიში ხვალისი.
იყო დედა, იყო მამა,
არ გვტოვებდნენ წამითაც,
ბებია და ბაბუა,
დეიდა თუ მამიდა.
იყო და და ძამიკო,
და სხვა ნათესაობა,
ზოგი ხანში შესული,
ზოგიც ჩვენი თაობა.
იყო დიდი ეზო და
უამრავი ნაცნობი
და ვიკლებდით ქვეყანას
ყიჟინით და ანცობით.
იყო მეზობლობა და
პატარების ამქარი,
ვერაფერი გვაკრთობდა –
ვერც სიცხე, ვერც ზამთარი.
მეგონა ყველა იყო
მაგარი და ჯანმრთელი....
ჩემთვის ყველა დღე იყო,
მზიანი და ნათელი.

ასე ვთვლიდი: ეს ყოფა
იყო მარადიული,
სულაც არ მაფიქრებდა
ყოფა ყოველდღიური.
ჰოდა, მერე რა მოხდა,
როდის დადგა სხვა ხანა?
აფთარივით მოვარდა,
ჩამიც არ დაახანა –
შეიცვალა ცხოვრება,
ყველა შემომეცალა,
ასე დავიფანტეთ და
ასე დავრჩი მე ცალად.
მაგრამ ეს ბედისწერა
მხოლოდ ჩემზე არ იყო,
წუთისოფლის სიავე
ყველამ ჩემებრ გაიყო.
თითქოს სხვა ქვეყანაში
მოვხვდი, ასე მგონია,
ეს ცხოვრება იმ ძველთან,
რალა შესაწონია?
დამეშალა წარსული
ნაწილ-ნაწილ ფიქრებად,
ერთი, გამაგებინა,
შემდეგ რალა იქნება!

ყველაფერი იბადება, ყველაფერი კვდება,
ყველაფერი რაც ქორფაა, ბოლოს მაინც ჭკნება.
ყველაფერი რაც იწყება, დასრულდება კიდევ,
ყველაფერს აქვს თავის ბოლო, სასრული და კიდევ.

ასეთია ეს ცხოვრება – უცნობი და თავნება,
ყველაფერი რაც იწყება, უეჭველად თავდება.

ცხოვრებაში რაც კი მიდის,
უკან აღარ ბრუნდება,
ყველაფერი კნინდება და
ყველაფერი მრუდდება.
სახეს იცვლის ყველაფერი,
წარსულს აღარ მიაგავს,
ყველაფერი სადღაც ქრება
და მიჰყვება ნიავექარს.
რაც ყოფილა, უეჭველად
მიდის და სხვა იწყება –
წარსულ კვალის გადამლა და
ნამყოს გადავიწყება.
მაგრამ მას თუ არ მიჰყვევი,
ძალითაც ეურჩები,
დაუნდობლად გაგწირავს და
ველარ გადაურჩები.

დრომ თუ ვინმე აგვიჩემა –
დამყოლნი თუ ურჩები,
თუ ნიშანში ამოგვიღო
ველარ გადაურჩები.

წიგნის მტერია ორივე –
 კომპიუტერი და მატლი...
 ახალი საუკუნეა,
 წერტილი ახალ ათვლის.
 ახალ დროებას ახლის
 შეგრძნება უნდა დიდი.
 დრო მოდის უწიგნურობის –
 უღმობელი და ფლიდი.
 თუ არ აუბი მხარი ,
 თუ ვერ აპყვევი სრულად,
 დარჩები შენს ძველ ბაჭანზე
 არაფრად და ნულად.
 მზაკვრულად იკვლევს გზა-კვალს –
 ასეთი არის იგი –
 სურს, რომ უარყო ბოლომდე
 წერა-კითხვა და წიგნი.
 თუმც თავის გზა აქვს ყველაფერს,
 ვერ გადაუხვევს ოდნავ,
 არსის გაგებას დრო უნდა,
 გამოყვებებას-ცოდნა.
 უნდა შეგეძლოს მიზნის და
 დანიშნულების გარჩევა.
 ბევრი რამ აღარ იქნება,
 წიგნი კი მაინც დარჩება.

დამლალა ცხოვრების პროზამ –
ასეთი მქონია ბედი –
აწმყოში ვერაფერს ვხედავ,
ბნელია მომავლის ხედი.
მიწურულია სიცოცხლე
და გაჩერდება წამი სად?
„ცდების და ცდების სიკვდილსა,
ვინც არ მოელის წამისად“ ...

მონატრება

რამ მომანატრა

გონება მწარედ მახსენებს წარსულს,
ფიქრებს ფიქრებზე მისევს,
არ ვიცი, უცებ რად მომაგონდა
ჩემი მშობლები ისევ.

არ ვიცი, უცებ რამ მომანატრა
დედის ღიმილი ძვირი,
არ ვიცი, ვიღაც ჩემს უკან სადღაც
ქვითინებს, თუ მე ვტირი.

რამ გამახსენა მამის ხელები,
იმ ძველი სახლის ერდო,
სადაც ათასი სიზმარი ვნახე
და ოცნებები ენთო?

რამ მიმიყვანა მე იმ წარსულთან,
წლების იქეთ რომ დარჩა?
დავეძებ მიზეზს, დავეძებ საბაბს,
მაგრამ არადა არ ჩანს.

მამაჩემი

მუდამ შრომა, მუდამ გარჯა,
შუბლზე ოფლი ნადენი.
მწუხარება ასჯერ-ასი,
დარდი-ორი ამდენი.

გაუხსნელი ცა და ბედი,
შური-კაცის ამკლები.
სიხარული-ერთი-ორი,
შვება უფრო ნაკლები.

მუხა ტოტებაღერილი,
უცნაური იმითიც,
მუდამ ჰქონდა გული სავსე,
სითბოთი და იმედით.

უსასრულო ცა და სივრცე,
გაფანტული ღრუბელი,
რუდუნებით მოუღლეელი,
წყარო დაუგუბველი.

მეხის ცემა უღმობელი
გადავლილა რამდენი!
მწუხარება ასჯერ-ასი,
დარდი-ორი ამდენი.

ზამთრის ქარი მონაბერი,
ხმელ ფოთოლთა ამკლები...
სიხრული ერთი-ორი,
შვება უფრო ნაკლები...

და რამდენი გაფიქრება:
„გათავდა და ეგ არი!“
მაგრამ იდგა მუხა მძლავრი,
მუხა მხნე და მედგარი.

გრილი ქარი, შარი-შური,
გზად ფოთლები ნაყარი,
მიიწურა შემოდგომა –
ცივი ზამთრის მაყარი.

ღრუბელ-ღრუბელ იჭყიტება
მზე სამხრეთით დახრილი,
მაგონდება რალაც სვედით
მაისი თუ აპრილი...

და როცა მთას მოადგება
ღამით მთვარე ელამი,
ნეტავ რატომ მაგონდებით,
მეგობრებო, ყველანი?

როგორ მინდა შენი ნახვა
სწორედ ახლა, ამ წუთში...
სწორედ ახლა!
სწორედ ახლა!
მაგრამ დროში წარსულში.

ქობულეთის ღვინის გახსენება

(ჩემს დას - ლიას)

როცა წარსულს ვიგონებ,
გული ახალს მას ადრის –
მყუდროება მტვრიანი,
მზით გამთბარი მანსარდის.

მოთელილი მუთაქა,
გაცვეთილი ფარდაგი,
წიგნის ჩუმი შრიალი,
დღე უქმე თუ სადაგი.

საამური ზმორება
უდარდელი ცხოვრების...
რომანს ცეცხლი ედება
საყვარლების, მსტოვრების.

იქ ლალატი, აქ მტრობა,
მეგობრობა, წამება...
ჩაიტანეს ყოველი
გატაცების წამებმა.

წიგნი წიგნს მიყოლილი –
შევსებული ლაკუნა...
სადღაც ისმის თანაბრად
ცხენთა ფლოქვის კაკუნი...

დაბას ძინავს მდუმარედ,
შორს არაა ციალი.
ჩემთან-სუნთქვა უძილო
და ფურცლების შრიალი.

მთვარე ზღვისკენ დახრილა,
სანაპიროს ფასადით,
სევდით შემოიარა,
ჩემი ძველი მანსარდი.

გათელილი მუთაქა,
გაცვეთილი ფარდაგი,
წიგნის ჩუმი შრიალი,
დღე უქმე თუ სადაგი...

ის დრო დიდი ხანია,
ვით ჩავლილი ცხოვრება,
გაქრა, მაგრამ მარადჯამ
ტკბილად მემახსოვრება.

ნატვრა წარსულ დღეების
ვერაფერმა გალია –
ქობულეთი-დაბახანა –
ჩემი ოქროს გალია.

ტყის იდილია

ტყის ჩუმი ალერსი დამფარავს სიმშვიდით
და გრილი ბორიო ხავსის სუნს მოიტანს,
ხასხასა ფოთლებში გასხლტება, ვით მშვილდი,
შზის სხივი და აპყრის დასიცხულ მოლი ტანს.

ბუჩქების ჩქერები, დულილი წყაროთა,
დამპალი ტოტები-სუნთქვაა ზღაპარის...
ვიგრძენი, ცხოვრება მართლაც რომ მწყუროდა,
არა სააქაო, რაღაც სულ სხვაგვარი.

მოვშორდი ნებიერ ქალაქს, მივატოვებ,
სოფელსაც დავაგდებ, არ მინდა არადა,
ტყე შეასავსევებს ჩემს გრძელ სიმარტოვეს,
ტყის ნაზი ქალღმერთი თუ დამიფარავდა.

როდის შეიმოსებით, ხენო, ისევ თავიდან,
გაძარცულნო სიცვიით და ქარბუქით ავითა?

როდის ამწვანდებიან თქვენი შხვართი ტოტები,
მალლა აზიდული თუ ირგვლივ განატოტები?

როცა დაწყლიანდებით და ნორჩ კვირტებს იბერებთ,
მაშინ მეც მავიწყდება ჩემი ჩუმი სიბერე.

ხვედრი

მე აღარა ვწერ, ძვირფასო, ლექსებს

მე აღარა ვწერ, ძვირფასო, ლექსებს,
მხოლოდ დაწერილს ვიგონებ ხშირად,
შემონახული ძველი ფურცლები
გადაქცეულა ფერფლად და ჩრდილად.

მე აღარ მომდგამს ძველი სიცოცხლე
და სურნელებაც აკლია სიტყვას,
სევდით ვულიმი შორეულ აბრებს,
ერთხელ გრძნობით მთვრალს შენთვის რომ მითქვამს.

მას შემდეგ ბევრმა წყალმა იდინა
და დამრჩა მხოლოდ მოსაგონარი,
აღარ არსებობს სიტყვა ლამაზი,
სიტყვა მოქნილი, სიტყვა ჰონორი....

მხოლოდ აბრების მკაცრი სერია
და განსჯა მძიმე, ზანტად მთვლემარი,
ჩემს მეტყველებას შემოერია
მდაბალი პროზა, მოსაწყენარი.

მე ჩემს თავს აღბათ კიდევ გამოვცდი,
მოვსინჯავ-ლექსებს კვლავ ჩავეუჯდები
და თუ ვერ ვპოვებ სიტყვას ძველებურს,
ან თავს მოვიკლავ, ან დავმუნჯდები!

კოზმარული ხილვები

ქარი, ქარი, ქარი!...
მარტი დასაძლევია.
ზღაპარს მიქვს ღამე –
ჭინკა-ჭოტი-ღევი...

არეული ცა და ნისლი,
მიწა ნაწვიმარი...
ჭალა, ძეძვი და მუხის ხე,
მუხით გადამწვარი.

ქარი უსტვენს სადღაცდიდან,
ტყეს ეღება შიშის ქარი.
ნანგრევებში მიმალულა,
ოჩოპინტრე საზიზღარი.

შავი, მქისი ღრუბელი,
როცა ზეცას ფარავდა,
იჭეჭა და იქუხა,
მთვარე დაპატარავდა.

ბუჩქებს შორის ჭინკა დაძრწის
ყიამყრალი, მზეშავი,
ჭაობებში დასდევს ქშენით
შავ გველს მისი მგეშავი.

აიკეცა ფრთები მძიმედ
დაქანცულმა ქორმა,
სულში ჟრჟოლად გაატანა
მისმა განაქროლმა.

გადაიქცა ეს ქვეყანა
ქარის სანავარდოდ
და ვილაცის ლანდი დაძრწის,
ღამით მარტოდ მარტო.

ცივი ქარით, როგორც შხამით,
მეწამლება ტვინი.
მინდა, თუნდაც ერთი წამით,
შვება ვიგრძნო ღვინით.

დავეწაფო, დავივიწყო,
აღარ ვიყო გონად,
არ მესმოდეს, რასაც ჰყვება
ჩემდა გასაგონად.

რად მახსენებს ათი ათას
სიმწარეს და წყენას,
რატომ აღარ დააყენებს
იმ საძაგელ ენას?

ღმუის როგორც აღრენილი
ტყის საშიში მხეცი,
გაიხარებს, ვიცი, ნაღდად,
თუ კი წავიქეცი.

გადაიქცა ეს ქვეყანა
ქარის სანავარდოდ,
დავრჩი სულით გაძარცული
ღამით მარტოდ მარტო.

ყველა ფლიდი, მრუში, ბილწი
წმინდა ტაძარს მოესია.
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს პოეზია!

ყველაფერი აირია
იმ დღიდან და მას უკან...
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს მუსიკა!

ამ ცხოვრებას იმ ყარყუმეთს,
აბა, როგორ შეადრი?
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს თეატრი.

ვის უნდისარ, ვინ გკითხულობს:
იქნები- არ იქნები?
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს წიგნები!

გზა არ არის ხსნის და შველის,
საით წახვალ, რას შვები?...
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყვნენ ბავშვები.

რაც მეტს შევიცნობ,
მით ნაკლები ვიცი.

ტომასო კამპანელა

მე რაც ვიცი-კარგად ვიცი,
ეს ცხოვრების წესია –
რაც არ ვიცი, ის ვიცოდე,
ბევრად უკეთესია.
ვერ მიშველის ცხოვრებაში
ვერც ღმერთი, ვერც მესია,
არ ვიცოდე არაფერი,
მგონი უმჯობესია.

მითხარ რამე

მითხარ რამე!
ეგი ღამე
ისევ მოვა განა კიდევ?
ბევრი დაგრჩა გასამხელი,
იმ გრძნობების გადამკიდეს.

მითხარ რამე!...
თუ ვეწამე
და ეჭვებით დაღალული,
ვერ მივმხდარვარ, რად გაქვს ასე
გული ადრე დაღარული.

მითხარ რამე!
შემედავე,
არ მომივა აწი ლული.
ნუ ხარ, ნუ ხარ ასე უტყვი,
შენს ფიქრებში ჩამალული.

მითხარ რამე!..
სითამამე
რად აშინებს ნაგვემ სხეულს,
ვინ გაშფოთებს, ვინ გაწამებს
ასე ობოლს, ასე ეულს...

მითხარ რამე!
თორემ ღამე
მიდის მიწყვი ნება-ნება,
და რომ ვერ თქვა აღსარება,
ვიცი, მწარედ გეწყინება.

ისევ ის ვარ, რაც ვიყავი, და ასეთი ვიქნები,
მარად თან თუ მეახლნენ ჩემი ძველი ფიქრები,
რა დაბინდავს იმ დღეებს, იმ მღელვარე აისსა?
თვალწინ მიდგას ღიმილი პაჩაჩინა ქალისა,
როს ნანგრევი იმედთა უმოწყალოდ იწვოდა,
მე იმ პატარა გოგომ ხელი გამომიწოდა.

ფიქრები

რაც მინდოდა ის რომ არ ვთქვი,
მერე მწარედ ვინანე.
რაც რომ უნდა მეთქვა, რომ ვთქვი –
ვინანე და ვინანე!
ვერ ვიტანდი სიტყვას მლიქვნურს,
გაქნილსა და განაფერს,
მნიშვნელობა ჰქონდა ჩემთვის
ნათქვამის აზრს, განა ფერს...
ამიტომაც ვერ ვეწიე,
ცხოვრებაში ვერაფერს.

ბრძენის ნათქვამი იწამე,
გამოიყენე თარგად,
„სხვა ვინმე რომ შეაფასო,
თავი შეიცან კარგად“

არც არაფერს ველი იქით...
თუმც აქეთ რა მქონია?
ბევრი რამე თავად ვცანი,
ბევრიც გამიგონია.

იქაც არაფერი არის,
ეს ცხოვრებაც წამია,
ათასგვარი მითქმა-მოთქმა
ველარ ამიტანია.

რა ყოფილა, რა ვყოფილვართ,
ვინ გეტყვის? ან რად მინდა?
სანამდეც ხარ, იყავ კაცი,
გულმართალი და წმინდა!

გულს ნუ გაიტეხ, თუკი
სულში კვლავ ცეცხლი ბოლავს!
ათასი მტერი გერჩიოს,
სულელ მეგობრის ყოლას!

და ეს ქვეყანა ჩვენი რაც კია,
ქალი-ქალია, კაცი-კაცია.
არ შეიცვლება მგონი აწ კია,
ასე იყო და ახლაც ასეა:
სულ ერთი არის, ვის რა აცვია,
ქალი-ქალია, კაცი-კაცია.

ზოგი იარაღით ხელში არჩევს სიკვდილს...
ზოგს ზღვა ხიბლავს, ზოგს ცა...
დრო კი მიგვდის, მიგვდის...
ჩემი იარაღი კალამია ბასრი,
მასში არის ჩემთვის ამ ცხოვრების აზრი.

ჩემი ეპიტაფია

უნდოდა ამ ცხოვრებაში
თავის სიტყვა ეთქვა,
მაგრამ მისდა მოსაგონრად
დარჩა მხოლოდ ეს ქვა,
ბევრი რამის თქმა შეუძლო –
ვერაფერი ვერ თქვა.

საგულისკარო

არასოდეს მინატრია უკვდავება

(მეუღლეს)

არასოდეს მინატრია უკვდავება,
არცა ვმდგარვარ მე დიდების კართან,
არაფერი მწამებია ქვეყანაზე,
მარადიულ სიყვარულის გარდა.

არაფერი არ მქონია საოცნებოდ,
არაფერი ჩამყოლოა დარდად,
არაფერზე მიფიქრია არასოდეს,
მარადიულ სიყვარულის გარდა.

ბევრი მყავდა მეგობარი სათაყვანო,
მაგრამ ამით მე არავინ მგავდა:
არაფერი, არაფერი მდომებია,
მარადიულ სიყვარულის გარდა.

გაიყო გზა

მიდიოდა ულმობელი დრო...
გაიყო გზა...
არ ვიცოდი რა მელონა,
ან რა მეთქვა, რა...
გადიოდა უსასრულო,
ჩემთვის მოკლე დრო.
ის სათქმელი გულმა მაშინ,
რატომ გადადო!

მიდიოდა ულმობელი დრო...
გაიყო გზა...
მსურდა რამე მეთქვა შენზე,
ერთი-ორი სხვაც.
იმდენის თქმას ვაპირებდი,
თუ ვიცოდი რაც,
ერთიანად მიმოვფანტე,
ვერ დავძარი ხმაც...

ახლა გნახე –
მოდიოდი...
გადავწყვიტე თქმა.
მაგრამ შენთან ერთად ვილაც,
მოდიოდა სხვაც.
მოდიოდა... მოდიოდი...
ერთი გქონდათ გზა.
აბა, აწი რა ვიღონო,
ან რა გითხრა, რა?

როგორ უცებ დამეკარგე, თვალიც კი ვერ მოგკარი,
 გული ჩემი გითავაზე, შენ კი ხელი მიკარი.
 რამდენჯერაც დაგიძახე – პასუხი არ გამეცი,
 მე ღიღილოდ მოგვევლინე, შენ კი მეხად დამეცი.

დამიჯერე, დავიღალე, ჩაქრა ჩემი სანთელი,
 ნულარ ეძებ ჩემში გრძნობას, შენგან ასე გათელილს.
 აღარ ღვივის ჩემში ძველი ცეცხლოვანი ვნებანი,
 დარჩა მხოლოდ სულში მისი მწარე მოგონებანი.

მაგ გულმა, კარგო,
 რაც უნდოდა, ის ვერ მონახა...
 ვიცი, სხვასთან ხარ,
 მაგრამ მაინც ჩემი მონა ხარ.

ვიცი არ მოგწონს
 სადაცა ხარ, შენ ის ხედები,
 თუკი სხვასთან ხარ,
 ისევ ჩემსკენ რად იხედები?

თუ არ გსურს გნახო,
 რად გამიღე გულის კარები?
 შენ სულ სხვა გზა გაქვს,
 მაგრამ ჩემ გზით დაირები.

მაგ გულმა, კარგო,
 რაც უნდოდა ის ვერ მონახა....
 ისევ სხვასთან ხარ,
 მაგრამ მაინც ჩემი მონა ხარ.

თითები!
 თითები!
 თითები!
 რამდენი ოცნება, რამდენი ფიქრები!...
 რამდენი ზღაპარი, რამდენი შითები!
 თითები, თითები, თითები!...
 თითები გრილები, თითები რბილები,
 თითები მოქნილი, თითები წვრილები,
 ვით კონად შეკრული ლამაზი ტიტები,
 თითები, თითები, თითები!
 სინამდვილეში თუ გაფიქრებით,
 ვიყავი მონა, ვარ და ვიქნები.
 როს მაგონდება, ალად ვინთები –
 თითები, თითები, თითები!
 მახსოვს სურვილი-მძიმე კირთები –
 მისგან მრავალგზის მონათითები,
 მხურვალე მზერა გადაფითრებით...
 თითები, თითები, თითები!
 ცელქობენ, თრთიან, უკრავენ თითები –
 გულს ცეცხლად მონაკიდები,
 თვით ღვთისგან განადიდები...
 თითები, თითები, თითები!...
 და ისევ –
 თითები,
 თითები!
 რამდენი ოცნება, რამდენი ფიქრები!
 რამდენი ზღაპარი, რამდენი შითები!
 თითები, თითები, თითები!

მოზარდებს და პატარებს

ბავშვის ღიმილი

(ვუძღვნი პატარებს)

რა კარგია გაღიმება
პაწაწინა ბავშვის,
რაგინდ ბოლმით იყო სავსე,
აგიღებს და დაგშლის.

რაგინდ რისხვით აღგზნებული
გულში ცეცხლი ინთოს,
გაგიღიმებს – არაფერიც
არ ყოფილა თითქოს.

გულს გიწვავდეს მოგონება,
უპეს ცრემლის ნაში.
სუყველაფერს აბათილებს,
ეს ღიმილის წამი.

რაგინდ თვალებს გიბნელებდეს
საიქიო მქისი,
მოგაბრუნებს სიცოცხლისკენ
გაღიმება მისი.

რას მიყურებს მე ეს ბიჭი?

რას მიყურებს მე ეს ბიჭი?
მომაჩერდა ძალიან.
გამანებოს ნეტავ თავი,
მისთვის სადა მცალია?
სადაც მივალ, ვით ნიავი,
თან მომყვება მალულად.
ფებს ვაჩქარებ – ისიც მომდევს,
გამიმართა მარულა.

შინ ვიყავი ...თითქოს ვიგრძენ
მისი სუნთქვა, – ამის წინ...
გავიხედე ფანჯრიდან და –
ხესავით დგას სახლის წინ.
ერთმანეთს თუ შევეფეთეთ,
მოწყვეტილი ჩერდება,
გვერდს ჩაუვლი-სასოებით,
საწყლად მომაჩერდება.

ვერ მივმხდარვარ, სულ რად დამდევს,
ან რა უნდა? მეც კიდე,
ვერ ვახერხებ, ვკითხო: „ბიჭო,
რატომ გადამეკიდე?“
ძლიერ უნდა გავუჯავრდე,
სულ თავს რომ არ გავიდეს!
მაგრამ ისიც რომ არ მინდა,
სამუდამოდ წავიდეს?

ზიზის სანუხარი

თიკოს, მგონი, მოწონს გელა,
ნინიკოს კი ალუკო.
ნინო-გიგას, გიგა-მაკას,
ალიკოს კი – თალიკო.
ნინი არჩევს თავის საქმეს
გელასთან თუ ნიკასთან,
დაჩის, მგონი, ძალზე მოწონს
ლაშასი თუ გუკას და.
თალიკო უღიმის კოკის,
კოკი უმზერს თინიკოს.
ვერ გავიგე-ბუკას ტოლი,
ვინ არის, ან ვინ იყო.
ვერაფრით ვერ გავარკვიე –
ხომ არა ვარ მისანი?
ვის ვინ მოსწონს, ვის მეგობრობს
ველარ გამოვიცანი.
სულ ამაზე ვფიქრობ მუდამ,
დარია თუ ავდარი.
აღარ ვიცი, რა ვიღონო,
ამერია დავთარი.
მე ვინ მომწონს? განა ვიცი?...
რა წესი და რიგია?
სხვის საქმეებს ვეძიებ და
ჩემი ვერ გამიგია?

ბარბის გასაჭირო

ბარბი,

ბარბი,

ბარბი!

ასე საით გარბი?

შემომხედა ბარბიმ,

აიწყიპა წარბი,

ასე საით გავრბი?

არ ყოფილა კარგი,

როცა სათამაშოებში,

ხარ ზედმეტი ბარგი.

ვიყავ მორთულ-მოკაზმული,

ფარჩა-ფურჩქნა კაბით,

მშვენიერი ყელსაბამით,

გაშლილ თმაზე წკაპით,

მაღალყელა ფეხსაცმელით,

წელზე ლაქის ქამრით.

გაიხარა გოგონამ,

ვისაც მიმცეს ხელში,

მაგრამ შემდეგ ჩამაგდო

სავალალო დღეში.

პირველ ხანს კი შეფერა,

მუდამ გვერდით ვყავდი,

მზეთუნახავ ქალბატონს

და პრინცესას ვგავდი.

ცოტა ხანში რატომღაც

გახდა რაღაც უხეში,

გამაშიშვლა მთლიანად

და მიმაგდო კუთხეში.

გამჩეჩა და გამთხუპნა,

ახლა ისიც მოუნდა,

ნაწილ-ნაწილ დამშალოს,

სულ რომ მომსპოს ის უნდა!

იმიტომაც გავრბივარ,
გაძარცული, შიშველი.
იქნებ ვინმე ვიპოვო,
ვინც როგორმე მიშველის.

2008 წ. 8 მარტი

ხვალ ბარბის დაბადების დღეა.
50 წელი უსრულდება.

თავგასული ბიჭი

ბიჭო, ამას რას ჩადი,
თავი მოგძულებია? –
გააჯავრე დედიკო,
გააგვიყუ ბებია.

არ იჯერებ არაფერს,
გაამწარე ორივე,
გული შეუწუხე და
თავგზა სულ აურიე.

სად წაიღე წინდები?
სად დამალე ბაჩები?
აიღებენ შენზე ხელს,
მოუვლელი დარჩები.

გაუმონარი ბიჭი

ვიცი, აურ-ზაური
არ თავდება ამითა,
იმდენი იწრიალა,
ჩამოვარდა სკამიდან.

ხან თავს იტებს, ხან ფეხებს,
ტირის, თავსაც გვაბრალებს –
თვითონ დამნაშავეა,
მაგრამ სულ სხვას აბრალებს.

წვიმა მოდის შხაპუნა

წვიმა მოდის შხაპუნა...
მარიამს და ხათუნას
ჩაუცვიათ ბოტები, –
გუბის გადაბოტებით, –
თმები დაგვეხვევაო,
ქუდებსაც კი იხდიან, –
სიცილით და ყიჟინით,
მირბიან და მიხტიან.

ეშმაკი მამალო

ყიყილიყო მამალო,
ზვერავ ლობის ნაპირებს...
შენ, ეტყობა, ბოსტანში
გადაფრენას აპირებ.

ჩამოშორდი ახლავე,
შორს მოუსვი აქედან,
თორემ ეგ საქციელი,
არ დაგრჩება საქებრად.

მურამ ეგ თუ შეგიტყო,
ამდენს კი არ დაგაცლის –
მაგ შენს ლამაზ ბოლო – კუდს
ერთიანად გაგაცლის.

ღარიგებანი

თუ გინდა რომ ბავშვი იყო
მართლაც სანაქებო,
დაუჯერე დედას,
დაუჯერე ბებოს!

ვინც არა ჭამს ფაფას,
ლუკმას არა ყლაპავს,
არ გამოვა მაგარი,
სპორტსმენების მაგვარი.

ნუ ზოზინებ, ნუ ხვნეში,
ნუ დაკარგე ხალისი.
დღეს რაც უნდა აკეთო,
ნუ გადადებ ხვალისთვის.

„გუშინ“ და „ხვალე“

– ბაბუ, ბაბუ, გენაცვალე, ერთი მითხარ მალე:
რა არის „გუშინ“ და რა არის „ხვალე“?

– გახსოვს, ბავშვებს ეთამაშე ბალის შუაგულში,
რომ დაღამდა და დედიკომ ჩაგიხუტა გულში?
დაგაწვინა, დაგაძინა...
ე, ის იყო „გუშინ“.

მერე, როცა გათენდება, წყნარად ჩავა მთვარე.
დილით, როცა მზესთან ერთად შენც დააჰყვებ თვალებს,
წამოხტები, ტანთ ჩაიცვამ,
ყველას გაახარებ...
ის იქნება, ჩემო კარგო,
რასაც ჰქვია „ხვალე“.

სარჩევი

დრო და მონატრება

*** („რად დამეჩემა“)	3
----------------------	---

ჩვენი საუფლო

ჩვენო დიდი საუფლოვ!	4
რისთვის	5
2008 წლის აგვისტო	6
აფხაზეთო...	7
ნატვრა	8

დრო

მტკერი	9
დასრულდება ზღაპარი	10
არა უშავს რა	11
სადაც ერთი...	12
გახსენება ბათუმის ქუშუბში ხეტიალისას	13
იყო და არა იყო რა!	15
*** („ყველაფერი იბადება, ყველაფერი კვდება“)	17
*** („ცხოვრებაში რაც კი მიდის“)	18
*** („რომ თუ ვინმე აგვიჩემა“)	18
წიგნის მტერია ორივე	19
*** („დამალა ცხოვრების პროზამ“)	20

მონატრება

რამ მომანატრა	21
მამაჩემი	22
ჩემს შეგობრებს	23
*** („როგორ მინდა შენი ნახვა“)	24
ქობულეთის დღეების გახსენება	25
ტყის იდილია	27
*** („როდის შეიმოსებთ, ხენო, ისევ თავიდან“)	28

მე აღარა ვწერ, ძვირფასო, ლექსებს	29
კომმარული ხილვები	30
*** („ყველა ფლიდი, ბილწი, მრუში“)	32
მგონი უმჯობესია	33
მითხარ რაშე	34
ისევ ის ვარ, რაც ვიყავი	35

ფიქრები

*** („რაც მინდოდა ის რომ არ ვთქვი“)	36
*** („ბრძენის ნათქვამი იწამე“)	36
*** („არც არაფერს ველი იქით“)	37
*** („გულს ნუ გაიტუხ თუკი“)	37
*** („და ეს ქვეყანა ჩვენი რაც კაია“)	38
*** („ზოგი იარაღით ხელში არჩევს სიკვდილს“)	38
ჩემი ეპიტაფია	38

საგულისკარო

არასოდეს მინატრია უკვდავება	39
გაიყო გზა	40
*** („როგორ უცებ დამეკარგე“)	41
*** („მაგ გულმა, კარგო“)	42
*** („თითები“)	43

მოზარდებს და პატარებს

ბავშვის ღიმილი	44
რას მიყურებს მე ეს ბიჭი?	45
ზიზის საწუხარი	46
ბარბის გასაჭირი	47
თავგასული ბიჭი	49
გაუგონარი ბიჭი	50
წვიმა მოდის შხაპუნა	51
ეშმაკი მამალი	52
დარიგებანი	53
„გუშინ“ და „ხვალე“	54

Ես Լուսինի՞ս?

Ո՞ր ժողովուրդ, Լուսինի՞ս շառձենի էլի՞ս,
Ո՞ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր, Լուսինի՞ս Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր,
Ո՞ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր,
Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր,
Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր...
Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր,
Ո՞ր ժողովուրդ, Լուսինի՞ս շառձենի էլի՞ս!
Ո՞ր ժողովուրդ, Լուսինի՞ս շառձենի էլի՞ս!

Ե՛ր Ե՛ր Ե՛ր

